VIIKONVAIHDE

LUKUPIIRI
Sarjassa luetaan uusia ja vanhoja kirjoja. Lukuvuorossa **Mia Niemelä**.

Ystävyyden haaksirikko

Kuinka pitkälle siedämme alistamista ystävyyden nimissä? Huomaammeko, että hyväntahtoisuuteen puetut neuvot ovatkin ohjailua toisen mielen mukaiseksi toiminnaksi? Kirjailija **Niina Hakalahden** Sydänystävä saa pohtimaan tätä kaikkea.

Kaisa ja Minna ovat olleet ystäviä lapsuudesta asti. Kaisa on päättänyt miten leikit etenevät ja mitä leikitään. Teini-iässä sen, kenen seuraan hakeudutaan. Myöhemmin Kaisa on opastanut, mitä opiskellaan, milloin mennään naimisiin ja saadaan lapsia. Aika ajoin ystävyys saa tragikoomisia piirteitä.

Aina on ollut Kaisa ja Minna – kaksi lapsuudenystävää ja äidinkielenopettajaa, sulkeutuneena omaan maailmaansa, johon edes perheillä ei ole ollut pääsyä. Kahden tytön kerhossa olisi aina vain kaksi jäsentä.

Minna kokee itsensä kaikessa huonommaksi, hitaammaksi ja karkeammaksi. Kaisan koti on aina tiptop, Kaisan olemus on tyylikäs ja täydellinen. Hänen poikansa on nokkela, taitava ja koulussa hyvin pärjäävä.

Alemmuutta aiheuttaa myös Minnan täydellinen aviomies Tomi, joka arvostaa yli kaiken urheilua, terveitä elämäntapoja ja siisteyttä. Aviomies, joka aika-ajoin muistuttaa Minnaa liikunnan tärkeydestä ja vyötärölle vuosien saatossa kerääntyneistä lisäkiloista.

> Tapahtumien vyöry alkaa painajaismaisesta ideasta hankkia paritalo.

Pikkuhiljaa Minna alkaa havaita elämänsä suuntaviivojen laatijassa puutteita. Kaikki ei olekaan Kaisan elämässä täydellistä. Alkuun hyvältä tuntuneet ja arjen rutiineita helpottaneet Kaisan laatimat aikataulut eivät enää tunnukaan hyvälle.

Minna haluaa päättää itse asioistaan ja siitä kenen kanssa viettää aikaa. Hän haluaa muitakin ystäviä ja aikaa heidän kanssaan. Hän huomaa, kuinka Kaisa syö pohjaa hänen omalta tahdoltaan ja itseluottamukseltaan.

Pintaan alkaa nousta outoja sattumuksia ja ystävällisyyteen puettua syyttelyä. Sitä mukaa, kun Minna ilmaisee halunsa päättää asioistaan, Kaisa nousee entistä ikävämmin keinoin suhteen hallitsijaksi. Lopulta Minna uhkaa jäädä oman elämänsä sivustaseuraajaksi.

Minna haluaa ystävyyseron Kaisasta. Sitten hän voisi taas olla Kaisan ystävä, niin kuin naistenlehtien palstoilla julkikset ovat erojensa jälkeen ex-puolisoiden ystäviä.

Tapahtumien vyöry alkaa painajaismaisesta ideasta hankkia paritalo. Äidin dementia pahenee ja murrosikäinen poika alkaa testata rajojaan. Lisäksi Kaisasta on tulossa Minnan pojan opettaja.

Normaalitkin arkipäivän haasteet alkavat saada liian suuret mitat. Siinä vyöryssä punnitaan niin avioliitto, vanhemmuus kuin ystävyyskin.

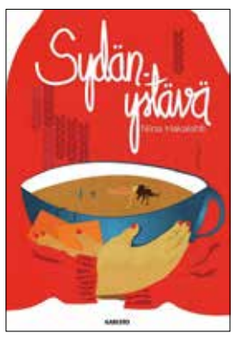

Niina Hakalahti: Sydänystävä. 224 sivua. Karisto 2014.

Aikuiskaveri ei kysele eikä tenttaa

Nuoren tukihenkilöksi ryhtyneen Veijo Turusen mielestä on tärkeämpää kohdata ja kuunnella kuin kysellä ja tentata.

MARKKU VUORIKARI

Monilla nuorilla on satoja kavereita sosiaalisessa mediassa mutta ei ehkä yhtään ystävää, jonka kanssa jutella tai harrastaa. Veijo Turunen on aikuiskaveri nuorelle, jonka kanssa hän käy paljon muun muassa elokuvissa.

Vapaaehtoistyössä ei kannata miettiä, mitä se itselle tuottaa tai mitä nuorille haluaisi opettaa. Kaikki ennakko-odotukset on hyvä ylipäätään unohtaa, kun ryhtyy tukemaan nuorta, olla vaan.

Näin ajattelee espoolainen **Veijo Turunen,** joka ryhtyi 16-vuotiaan Villen (nimi muutettu) mentoriksi eli eräänlaiseksi aikuisystäväksi.

Sitä, millainen esimerkki Turunen haluaisi nuorelle olla tai mitä hän itse vapaaehtoistyöstä saa, hän ei halua mietiskellä.

”Yritän enemmän ajatella sitä vastapuolta”, Turunen toteaa.

”Nuoresta ei voi tehdä mitään mallinukkea, että minulla on nyt tällainen vapaaehtoisjuttu. Lähden siitä, että kaikki menee aina nuoren ehdoilla.”

Siihen kuuluu myös se, ettei kysellä liikoja. Tenttaaminen ei tee hyvää luottamukselle.

Sen sijaan Turunen haluaa olla se aikuinen, joka muistaa kysyä, onko nuori onnellinen tai ihan vaan miten menee, vaikka siihen ei sen kummempaa vastausta saisikaan. Tärkeintä on kohtaaminen kasvotusten.

Auttamiselle aikaa

Torniosta lähtöisin oleva Turunen on aina halunnut tehdä hyvää. Kahden nyt jo aikuisen lapsen isä ja startup-yrittäjä on muun muassa valmentanut lapsia jalkapallossa sekä isien ja poikien joukkueita salibandyssä.

Verta ja verihiutaleita hän käy luovuttamassa säännöllisesti. Puheissa vilahtelee lähipiirin auttaminen muutenkin, mutta ei mies niitä halua mainostaa.

Hyvän tekemiseen Turunen on tilaisuuden tullen lähtenyt mukaan, koska on tuntenut voivansa auttaa. Hän on avannut suunsa, kun tilanne on osunut kohdalle.

Samalla tavalla hän päätyi aikuiskaveriksi puolitoista vuotta sitten, kun Helsingin Diakonissalaitoksen Amigo-hanke etsi lehti-ilmoituksella mentoreita nuorille Espoosta.

Pian Turunen istui hiljaisen nuoren miehen, hänen äitinsä ja hanketyöntekijöiden kanssa saman pöydän ääressä.

”Villen toive mentoroinnille oli, että olisimme vain mahdollisimman rauhallisesti”, Turunen kertoo.

Pelisäännöiksi he sopivat, että perheestä tai menneistä asioista ei puhuta, mieluummin keskitytään arkisiin asioihin. ”Minusta se on hyvä, sillä Ville on minulle Ville, sellaisenaan.”

Amigo-hankkeen mentoroinnin tarkoituksena on ehkäistä nuorten syrjäytymistä. Ulkopuolinen aikuinen on nuorelle luottohenkilö, jonka elämänkokemuksesta voi ammentaa oman elämänpolun löytymisessä.

Luottamusta pienin askelin

Turunen korostaa, että mentori ei ole terapeutti. Kouluterveydenhoito, ohjailevat vanhemmat ja opettajatkin nuorella ovat erikseen.

Mentorit sitoutuvat tapaamaan nuortaan muutaman kerran kuukaudessa vuoden ajan, tekemään asioita, joita nuori toivoo. Puhumaan tai olemaan puhumatta.

Aluksi Turunen oli se, joka ehdotti tapaamisia. Luontevaksi parivaljakolle muodostui harrastaa yhdessä urheilua ja liikuntaa.

”Liikunnassa olemme kokeilleet melkeinpä kaikkea. Olemme käyneet futaamassa, lätkämatseissa, pelanneet frisbeegolfia ja keilanneet. Leffassa olemme olleet useasti”, Turunen luettelee.

> Mentorit sitoutuvat tapaamaan nuortaan muutaman kerran kuukaudessa vuoden ajan.

”Oli mukava huomata, että jossain vaiheessa Villeltäkin alkoi tulla toiveita tekemisestä.”

Turunen on seurannut vuoden aikana, kuinka nuoren ryhti on parantunut ja mieli muuttunut myönteisemmäksi.

”Näen, miten lauseet ovat alkaneet pidentymään, niihin on tullut sivulauseita”, Turunen kuvailee.

Monella olisi annettavaa

Turusen virallinen mentorointi tuli kesällä päätökseen, mutta tapaamiset ovat jatkuneet.

”Jatko on Villestä kiinni, mutta haluaisin nähdä, kun hän täyttää 18 ja valmistuu koulusta – sekä sen, miten hän sijoittuu elämässä.”

Ensi vuonna Turunen harkitsee ottavansa toisenkin nuoren hoteisiinsa.

Ystäviltä on tullut kommentteja, että oletpa rohkea. Siitä ei kuitenkaan ole mentoroinnissa kyse, Turunen ajattelee. Hän haluaisi hieman ravistella muitakin aikuisia miettimään vapaaehtoistyöhön ryhtymistä.

”Monella olisi niin paljon annettavaa vaikkapa nuorille”, mies pohtii.

Omia murheita sen sijaan ei pöytään saa tuoda, se olisi väärin nuorta kohtaan.

”Ja tilannehuumorilla nuorten kanssa pärjää aina”, Turunen muistuttaa.

AURA PILKAMA

YSTÄVÄTOIMINTA

Monta tapaa osallistua

Helsingin Diakonissalaitoksen Amigo-hankkeessa vapaaehtoinen aikuinen voi ryhtyä 16–29-vuotiaan mentoriksi.
Aikuisen tehtävä on tukea nuorta vuoden ajan viettämällä hänen kanssaan aikaa ja keskustelemalla nuorta kiinnostavista asioista.
Diagonissalaitoksen mallin mukaista mentorointia nuorille järjestetään pääkaupunkiseudulla, Kuopiossa ja Lahdessa. Vastaavaa toimintaa järjestävät myös useat järjestöt kautta Suomen.
Pienperheyhdistyksen mieskaveritoiminnassa aikuisen miehet voivat ryhtyä tueksi yksin lastaan kasvattavien äitien lapsille Oulussa, Turussa, Kuopiossa ja pääkaupunkiseudulla.
Suomen Punaisen Ristin (SPR) ystävätoiminnan vapaaehtoiset antavat aikaansa muun muassa ikäihmisille, maahanmuuttajille, mielenterveyskuntoutujille ja vammaisille. Toimintaa järjestetään SPR:n aluetoimistojen kautta.
Myös monet seurakunnat välittävät vapaaehtoisia tukihenkilöitä tarvitseville.

HYVÄNTEKIJÄT

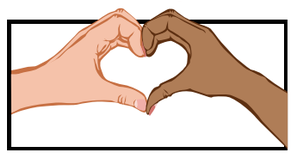

Sarjassa esitellään vapaaehtoistyötä tekeviä ihmisiä.

RISTIKKO

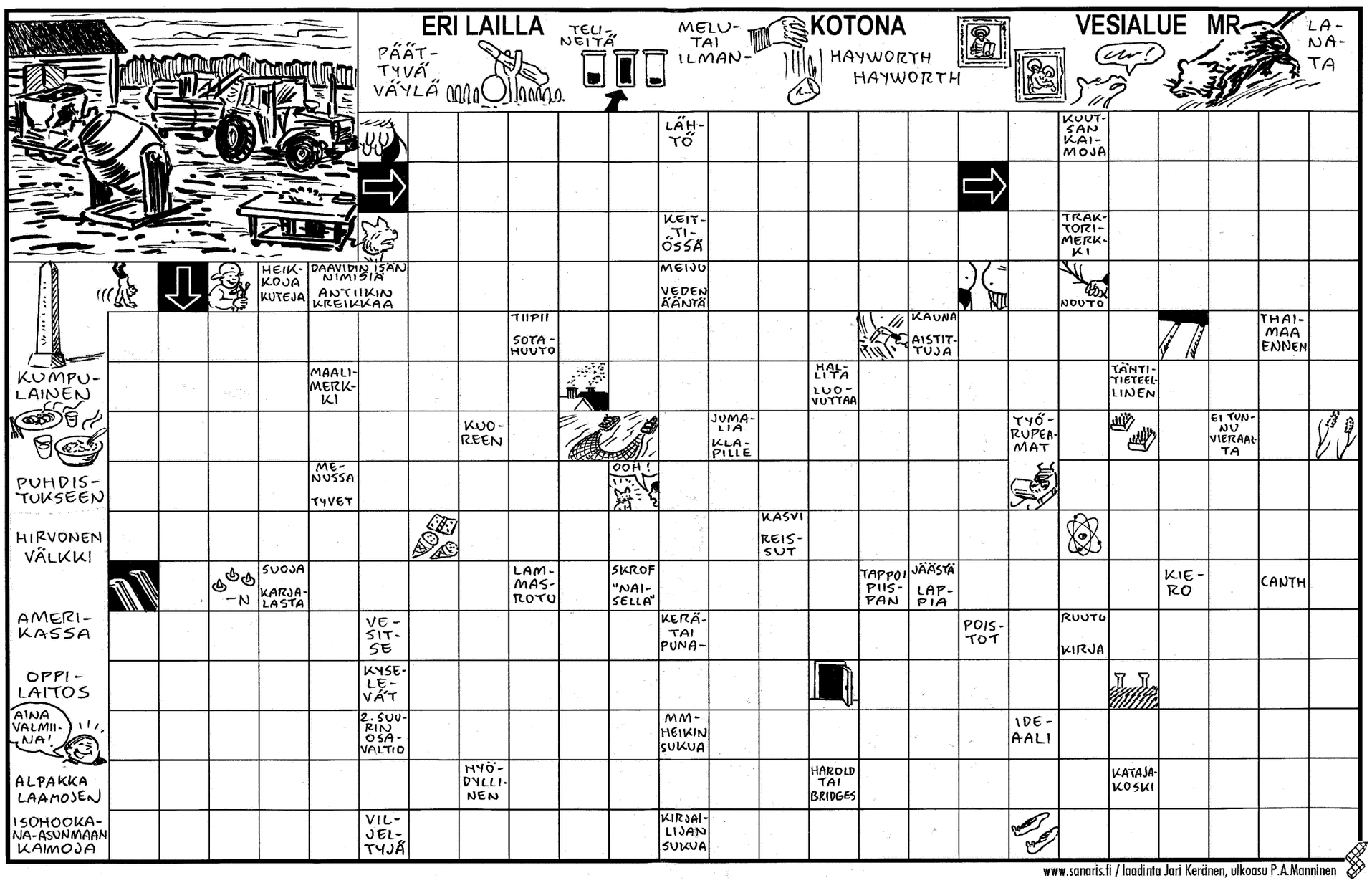

www.sanaris.fi / laadinta Jari Keränen, ulkoasu P.A.Manninen

SUDOKU

Taso: Keskivaikea

			2					9
		2			5	7	8	
				6				4
7	4				9	8		
	5						6	
		3	7				9	1
8				1				
	9	6	5			2		
1					3			

Sudoku-tehtävän 506 ratkaisu.

9	6	4	3	1	5	7	2	8
8	2	1	7	6	9	3	4	5
5	3	7	8	2	4	6	9	1
3	5	2	4	9	6	8	1	7
1	7	6	5	8	2	9	3	4
4	9	8	1	7	3	2	5	6
7	4	5	2	3	8	1	6	9
6	1	3	9	5	7	4	8	2
2	8	9	6	4	1	5	7	3

Tehtävä numero 507.

Täytä ristikko siten, että jokaisella pysty- ja vaakarivillä (ja paksuilla viivoilla rajatuissa 3 x 3 laatikoissa) on jokainen luku yhdestä yhdeksään. Kerran ja vain kerran! Apua Sudokun ratkaisuun osoitteessa: www.sudoku.org.uk

EDELLISEN RISTIKON RATKAISU

K	Y	R	A		A	A	V	E		V	A	P	A		L
U	L	A	P	P	A		A	V	O	I	N		L	I	I
K	I	K	E		S	Ä	L	Ä		E	D	U	T		I
O	V	A	A	L	I		L	Ä	K	S	Y		I	L	T
T	E	S	T	I		H	A	T	U	T		E	S	A	T
	D			A	B	I	T		V	I	A	T		K	O
K	O	R	U	T	O	N		R	A	T	S	U		K	
O	T	I	N		N	A	H	A	T		K	A	M	A	
H		P	E	K	A	T		J	U	M	A	L	A		T
O	S	A	T	A		A	L	U	S		R	A	A	T	O
	A			N									S	I	I
L	I	S	T	A									I	L	M
A	R	I	E	L									L	A	I
H	A	N	K	A									T	U	T
O	S	I	O	T									A	S	E

N	E	L	I												
I	N	A		K	O	I	R	A	S						
T	A	R	A		M	I	K	Ä							
I	S		A	P	I	N	A	T							
U	T	T	I			N									
V	U		A	L	I	A	T								
A	N	E	N		W										
K	L	A	S		I	H	A	A							
U	O	N	I		L	O	V	I							
K	A	L	A	T	O	N									
U		M													
I	L	M	A	P	A	K	O	I	S	E	T				
A	M	E	K	L	A	R	I								
O	M	A	I	S	E	T									
O	N	I	T	A	U	T	I								